
СУЧАСНИЙ СТАН КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ПЕРСОНАЛОМ КОЛОНІЙ, ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРАВОПОРЯДОК В УКРАЇНІ

Богдан ГОЛОВКІН
Олександр КОЛЬ

Як показали результати вивчення матеріалів архівних кримінальних проваджень і корупційних правопорушень, вчинених персоналом колоній у сфері виконання покарань України у 2017–2020 рр., за вказаний період було зареєстровано 342 випадки кримінальних правопорушень та 63 корупційні діяння. При цьому варто зазначити, що у загальній кількості вчинених кримінальних правопорушень майже 30 % припадає на ті, що пов’язані з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та їх аналогів (розділ XIII Особливої частини КК). Крім цього, до 10 % кримінальних правопорушень є результатом різноманітних службових зловживань (ст. 364, 365, 368 та ін. КК), а ще стільки ж (до 10 %) – приходиться на випадки перевищення персоналом колоній влади або службових повноважень. У той самий час, 50 % у структурі зареєстрованих у колоніях суспільно небезпечних, винних і карних діянь (ст. 11 КК), вчинених персоналом цих КВУ, пов’язані з іншими кримінальними правопорушеннями (умисним вбивством, катуванням, викраденням чужого майна та ін.).

Із 342 вчинених у сфері виконання покарань України кримінальних правопорушень 99 зареєстровано у 2017 р., 84 – у 2018 р., 76 – у 2019 р. та 83 – у 2020 р. При цьому варто зазначити, що у середньому за вказаний період щорічно персоналом колоній вчинялось 86 кримінальних правопорушень, враховуючи “коливальний” (у бік зменшення або збільшення) цього суспільно небезпечного явища у сфері виконання

покарань України [1]. Поряд з цим звертає на себе увагу й той факт, що, розпочинаючи з 2017 року по цей час, щорічно зменшується кількість персоналу колоній у зв'язку із “консервацією” (тимчасовим припиненням діяльності) [2, с. 306] та закриттям УВП, а тому рівень злочинності (кримінальних правопорушень) цих суб'єктів у розрахунку на 1 тис. осіб не співпадає з абсолютними щорічними показниками. Більше того, з 2017 року намітилась тенденція щодо щорічного збільшення рівня злочинності серед персоналу колоній. Так, при штатній чисельності персоналу ДКВС України, яка складала станом на 01.01.2021 34 тис. осіб, на персонал колоній приходилось майже 70 % (22 тис. осіб) [3]. При цьому рівень злочинності серед вказаних суб'єктів у розрахунку на 1 тис. осіб на кінець 2020 року (було зареєстровано 83 кримінальних правопорушення) склав 3,8 випадки (у 2017 р. – 4,3; у 2018 р. – 3,6; у 2019 – 3,7), враховуючи щорічне зменшення кількості персоналу майже на 600 осіб [4].

Як приклад, можна назвати такі офіційні дані ДКВС України, які були висвітлені на сайті цього відомства, а саме: якщо станом на 30.07.2020 були “законсервовані” 27 УВП, то вже станом на 01.02.2021 – 39 УВП [3].

Про негативні тенденції щорічного збільшення рівня злочинності персоналу колоній свідчать і офіційні відомості, що стосуються кількості засуджених, які тримались у місцях позбавлення волі. Так, якщо станом на 01.01.2018 року в УВП та СІЗО трималось майже 70 тис. засуджених, то станом на 01.01.2021 – майже 50 тис., тобто їх кількість в абсолютних цифрах зменшилась на 20 тис. осіб, а у відсотковому вираженні – на 28,6 % [3].

Отже, варто констатувати, що ні зменшення кількості колоній та персоналу цих КВУ, ні зменшення кількості засуджених, які відбували у них покарання у вигляді позбавлення волі, не привели до підвищення ефективності запобігання кримінальним правопорушенням, у тому числі і корупцій-

---

них, що вчиняються зазначеними суб'єктами у сфері виконання покарань України.

Список використаних джерел

1. Статистичні дані Державної кримінально-виконавчої служби України. URL: <https://kvs.gov.ua>
2. Великий тлумачний словник української мови / укл. О. Єрошенко. Донецьк : ТОВ "Глорія Трейд", 2012. 864 с.
3. Про стан правопорядку, ізоляції та нагляду, діяльність підрозділів охорони, пожежної безпеки та воєнізованих формувань Державної кримінально-виконавчої служби України у I кварталі 2021 року. URL: <https://kvs.gov.ua/important-info/for-public/>
4. Про стан правопорядку, ізоляції та нагляду, діяльність підрозділів охорони, пожежної безпеки та воєнізованих формувань Державної кримінально-виконавчої служби України у 2020 році. URL: <https://kvs.gov.ua/important-info/for-public/>